

11 EYLÜL SALDIRILARI ARDINDAN BUSH YÖNETİMİNİN ORTADOĞU'DAKİ PROPAGANDA FAALİYETLERİ

Nurdan AKINER*

Propaganda Activity of The Bush Administration On Middle East After The September 11 Attacks

In this paper, the strategy of propaganda activity by the Bush administration after the September 11 attacks was analyzed. After the September 11 attacks, Bush administration use of the media to promote militarist agendas. This paper argues about "Al Hurra" tv, "hi" magazine and Radio Sawa which was builded by Bush administration to effect the hearts and minds of Arabic people who live in Middle East. The media is an incredibly powerful force which has the ability to manipulate the minds and hearts of the American people. But the media which was built by Bush administration was not succesfull to manipulate the minds and hearts of the Arabic people. Furthermore paper analyzes and discuss that the relationship between Bush administration and Pentagon with The Rendon Group (PR firm).

Key words: Al Hurra, hi, Radio Sawa, The Rendon Group (TRG), Al Jazeera, disinformation, misinformation.

Giriş

11 Eylül saldırıları ardından zaman kaybetmeden Afganistan'a operasyon düzenleyen, bir süre sonra da saldırılarla ilgisi bulunduğunu iddia ettiği Irak lideri Saddam Hüseyin'e yönelik olarak Irak üzerine savaş açan George W. Bush yönetimi, her iki süreçte de özgürlüklerin kalesi durumundaki ABD'nin imajını kayba uğratmıştır. Bundan dolayı Bush yönetimi ve Pentagon, PR (Public Relations- Halkla İlişkiler) şirketleri ile tıpkı 1991'deki Körfez Savaşı'nda olduğu gibi dezenformasyona, Pentagon'un tabiriyle "black propaganda-kara propaganda"ya yönelik kontratlar imzalamıştır. Bush yönetimi bununla da kalmayıp, Ortadoğu'daki

Arap ve Müslümanların gönlünü yeniden kazanmak için televizyon, radyo kurmuş, dergi yayımlamıştır. Afganistan'a yönelik operasyon sırasında yıldızı parlayan ve Irak üzerine düzenlenen savaşta da Amerikan haber kanallarını geride bırakarak, yirmi dört saat yayın yapan uluslararası haber kanalları arasında bir fenomen haline gelen El Cezire'nin yayınlarındaki başarı, ABD'yi televizyon kanalı, radyo ve dergi kurmaya yönlendiren itici güç olmuştur.

11 Eylül saldırıları ardından Ulusal Güvenlik Danışmanı Condoleezza Rice, El Cezire'ye röportaj vermiş ve bu röportajının kayda alınmasından önce Washington'daki Beyaz

* Yrd. Doç. Dr., Mersin Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü.

Saray muhabirlerinin sorularını cevapladığı sırada geleceğe yönelik niyetlerini biraz da olsa belli etmiştir (Al-Nawawy and Iskandar, p.141): "Biz mesajımızın Arap halklarına ulaşmasının önemli olduğunu düşünüyoruz ve biliyoruz ki bu kanal Arap halkı arasında çok popüler".

Katar'dan yayın yapan El Cezire, Amerikalı yetkilileri Arap halkları ile iletişim kurmaya mecbur bırakmıştır. Üst düzey bir Bush yöneticisi Boston Globe'da 21 Ekim 2001'de yayımlanan açıklamasında konuyla ilgili şu ifadeleri kullanmıştır (Al-Nawawy and Iskandar, p.166): "Bu halka ulaşmanın şimdiye kadar bu denli önemli olduğunu düşünmüyordum. Fakat bu özel durumda, halkla ilişkiler çok önemli ve artan bir rol sahibi. İnsanlar ne duydukları ve kime inandıklarına göre bir tarafı tutuyorlar; bu da terörizm ile savaşın bir parçası".

Makalenin araştırma sorunsalı, 11 Eylül saldırılarını izleyen süreçte ABD'nin Ortadoğu'da uğradığı imaj ve güvenilirlik kaybını, PR şirketleri ile kurduğu televizyon, radyo, dergi sayesinde tekrar kazanma çabası üzerine kurulmuştur. Bu bağlamda makalenin amacı, 11 Eylül saldırıları ve bunu izleyen süreçte Bush yönetiminin, Ortadoğu halklarına kendi dilleriyle ulaşma ve propaganda-yı direkt iletme çabasını, sosyal sorumluluk ilkesi çerçevesine göre incelemek, aydınlatmak ve etkilerine dikkat çekmektir.

1. El Cezire'ye Karşı Al Hurra'nın Kuruluşu
Al Hurra, Türkçe karşılığıyla "Özgür", uydudan Arapça yayın yapan yeni bir Amerikan televizyon kanalıdır. Virginia'da Amerikan kongresinin finansmanı ile kurulan Al Hurra'nın hedef kitlesi Ortadoğu'daki izleyiciler, amacı ise "bütün Arap dünyasına yayın yapmak"tır. 14 Şubat 2004 Cumartesi günü yani Sevgililer Günü'nde yayına baş-

layan Al-Hurra, Türkçe karşılığı "Ada" olan El Cezire'ye Amerikan yanıtı olarak nitelendirilmektedir.

Yayınının başlamasından bir gün sonra, İngiliz Guardian gazetesi, Kahire'deki Al Hurra'ya yönelik yorumlara yer vermiştir. Şehir merkezinde yaşayan bazı insanlar başlangıç yayınlarını izleme fırsatı bulmuşlardı ama Mısırlıların çoğu uydu yayınlarını izlemek için çanak anten alabilecek ekonomik güce sahip değillerdir. El Cezire'nin propaganda mı yoksa habercilik mi yaptığı sorgulana dururken, ABD kendi propaganda kanalını çoktan kurmuştur ancak Ortadoğu ülkelerinde yaşayan halkların ekonomik sorunlarını dikkate almamıştır (Guardian, February 15, 2004).

Pazar günü ise yani 15 Şubat 2004'te, günlük gazete Al Ahram kanalın yayına başladığını kısa birkaç paragrafla anlatıyordu. Osboa gazetesi de "Boş Al Hurra kanalı... Hiç kullanılmamış temiz eller, çamurlu yüzleri temizleyemez" başlıklı makalesinde, Arapların ABD'ye olan öfkesinin ABD, İsrail'e gözü kapalı bir şekilde boyun eğmekten vazgeçmediği sürece devam edeceğini dile getirdi (Atia, <http://weekly.ahram.org.eg/2004/678/fr2.htm>).

Voice of America ve şimdi de Al Hurra'nın yöneticisi olan Broadcasting Board of Governors' Middle East Committee (Yayıncılık İdarecileri Kurulu Ortadoğu Komitesi) üyesi Norman Pattiz, yayınlanacak haberlerin hükümet baskısından ve etkisinden özgür olacağını açıklamıştır. Pattiz'e göre, yayıncılık misyonları, bağımsız ve güvenilir haberciliktir, fikirleri etkilemek ya da kalpleri etkilemek değildir.

Al Hurra'nın web site'na göre uydu televizyon ağı, kar amacı gütmeyen Middle East

Television Network (MTN) şirketi tarafından yönetilmekte ve "bağımsız ve özerk bir federal kuruluş" sözleriyle tanımlanan "Broadcast Board of Governors -Yayıncılık İdarecileri Kurulu" ndan mali yardım almaktadır (Al Hurra, <http://www.alhurra.com>).

UPI'nın (United Press International) 3 Şubat 2004'te internet sitesinden de yayınladığı rapora göre, Al Hurra, yönetimin dış politika önceliklerindeki değişimi yansıtmak, terör üzerine global savaşı ve terörist toplayan ülkelerin kalplerini ve fikirlerini kazanmak amacıyla ABD Dışişleri Bakanlığı'nın 2004 yılı bütçesinden gelen 30 milyon dolarlık fonla kurulmuştur (UPI, <http://www.upi.com/view.cfm?StoryID=20030203-54915-3619r>). ABD özellikle Arap dünyasındaki imajını Al Hurra sayesinde değiştirmek istemektedir. Başkan Bush'a göre ise Al Hurra, Ortadoğu'dan yayın yapan ve sık sık ABD'yi eleştiren televizyon kanallarına bir alternatif olarak kurulmuştur (Christian Science Monitor, <http://www.csmonitor.com/2004/0209/dailyUpdate.html?s=mits>): "Yayıncılar Springfield, Virginia'daki bir tesisten yapılıyor ve tüm bu faaliyetinin ilk yılında devlete 62 milyon dolara mal oldu". Başkan Bush'a göre Al Hurra, "Müslüman dünyasını dolduran nefret dolu yayınlara son vermeyi ve insanlara ABD'nin değerleri ve politikası hakkındaki gerçekleri anlatmayı amaçlıyor". İslam dünyası ise yayınlarına sıcak bakmamakta. İslam Online isimli internet sitesi Al Hurra'yı Amerika'nın Arapların kafasındaki imajını cilalama çabası olarak nitelemiştir (İslam Online, U.S. Launches Arabic-Language Channel To Polish Image, <http://www.islamonline.net/English/News/2004-02/14/article05.shtml>).

Başkan Bush 2004 yılının Mayıs ayında önce CBS'te ardından Washington Post gazete-

sinde yayınlanan Abu Ghraib hapishanesindeki işkence fotoğraflarının ardından ilk konuşmasını da Arapça yayın yapan Al-Hurra'ya yapmıştır. "Irak halkı şunu anlamalı ki, olayların geçtiği hapishanede Amerikan güvenlik güçlerinin sergiledikleri davranışlar bilinen Amerika'yı yansıtmıyor. Demokrasideki her şey mükemmel değil bazen yanlışlıklar yapılabiliyor" diye konuşan Başkan Bush, konuşmasında özür dilememiştir.

Konuyla ilgili açıklamasında 20'den fazla "sorry-özür dilerim" kelimesi kullanan Beyaz Saray Sözcüsü Scott McClellan da Başkan Bush'un önce Al Hurra'ya konuşmasını "Bu Başkan'ın Arap uluslarına direkt seslenmesi için, görüntülerin utanç verici ve kabul edilemez nitelikte olduğunu dile getirmesi için bir fırsattır" sözleriyle nitelendirmiştir. Bush ikinci röportajını ise Dubai merkezli Al Arabiya televizyonuna vermiş, El Cezire'yi tercih etmemiştir (Washington Post, www.washingtonpost.com/wp-dyn/articles/A3854-2004May5.html).

Daha önce Guantanamo Körfezi'ndeki üst görevli olan Geoffrey Miller da, "Ulusumuz ve ordumuz adına küçük bir grup askerin yasal olmayan ya da onaylanamayacak davranışlarda bulunmasından dolayı özür dilemek istiyorum" demiştir. Yorumlarını Irak'ın batısında bulunan Abu Ghraib hapishanesinde bir gezinti yapmalarına izin verdiği gazetecilere yapan Miller, Abu Ghraib skandalının Bush'u utandırdığını söylemiştir. Geoffrey Miller'dan önce olayların meydana geldiği hapishanenin idaresinden sorumlu olan, skandal ortaya çıkınca görevden alınan eski Amerikalı Tuğgeneral Janis Karpinski ise, kendisinin tutuklulara aşağılayıcı muamele yapıldığından haberi olmadığını, CBS'te yayınlanan fotoğrafları gördüğünde ise şok olduğunu söylemişti.

Saddam Hüseyin döneminde de kötü bir şöhreti olan Abu Ghraib Hapishanesi'nde işgal kuvvetlerine saldırı düzenlemekle görevli yaklaşık 4400 tutuklu bulunmaktadır. Bunların kısmı, skandalın ortaya çıkmasından sonra salıverilmiştir. Bazı hukukçular ve politikacılar CBS fotoğraflarının buzdağının görünen kısmı olduğunu belirtmişlerdir. Ardından ABD ordusundan açıklama gelmiştir. ABD ordusunun Irak ve Afganistan'daki hapishanelerinde şimdiye kadar 20'den fazla tutuklu ölmüştür. Bunlardan ikisi ise Amerikalılar tarafından öldürülmüştür. Cinayetin birinin soruşturması tamamlanmıştır. Tutuklulardan biri kendisine taş fırlatınca, Amerikan askeri tutukluyu silahla vurarak ölümüne neden olmuştur. Amerikalı askere ceza verilmemiş sadece görevden alınmıştır (Guardian, <http://www.guardian.co.uk/Iraq/Story/0,2763,1209912,00.html>).

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı George W. Bush fotoğrafların "tiksindirici" olduğunu söylemiş, İngiltere Başbakanı Tony Blair de olay karşısında "dehşete düştüğünü" belirtmiştir. Fotoğrafları, 2003 yılının Kasım ve Aralık aylarında çekildiği sanılmaktadır.

2. "Hi"ın Hedefi Gençler, Radio Sawa'ndaki Halk

The Los Angeles Times'ın aktardığına göre Broadcasting Board of Governors üyesi ve Amerika'nın en büyük radyo istasyonu Westwood One'ın kurucusu olan Norman J. Pattiz ise Al Hurra'nın Amerikan yönetiminin Arapların Amerikalılar hakkındaki fikirlerini değiştirmek için yaptığı ilk teşebbüs olmadığını söylemiştir (Al Hurra, http://www.disinfopedia.org/wiki.phtml?title=Al_Hurra).

Pattiz sözlerinde haklıydı çünkü 2002 yılında BBG, Ortadoğu'daki dinleyicilere Arapça yayın yaparak haber ve eğlence sağlayan

Radio Sawa'yı kurmuştu. 2003 yılının Temmuz ayında ise finansmanı ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan Arapça dergi "Hi-Merhaba" yayımlanmaya başlandı. Hedef kitlesi 18 ile 35 arasındaki Arap gençleri olan derginin yıllık bütçesi için Amerikan yönetimi 4.2 milyon dolar ayırmıştır.

Derginin her bir sayısında "ABD Dışişleri Bakanlığı Yabancı Medya Ofisi adına basılmıştır" ibaresi bulunmaktadır. Politikadan bahsetmeyen, bir popüler kültür dergisidir. Ne Amerika'nın dış politikasına ne de Arap-İsrail çatışmasına değinmekte. Libyalı Amerikan vatandaşı olan Yazı İşleri Müdürü Fadel Lamen'e göre "Arap dünyasında politikaya dokunmayan, popüler kültür ürünü dergiler yayımlamak yeni bir fenomen".

Derginin danışman editörü ise Mississippi Üniversitesi gazetecilik profesörlerinden Lübnan asıllı Amerikalı Samir Husnidir. Husni'ye göre aylık dergi "Hi" Amerikan toplumunun pozitif tarafları üzerinde durmakta ve sorunlarını ortaya çıkarmaktan kaçınmakta. "Hi" Reader's Digest of America'ya benzemektedir. Çünkü Amerika'da neler olup bittiğini Amerikan bakış açısıyla okuyucularına vermekte. İlk sayısında Dışişleri Bakanlığı'ndan kadın bir sözcünün, "Derginin amacı Arap halkının Amerikalıla-

ra karşı duyduğu nefreti en aza indirmek, Arap ve Amerikan gençleri arasındaki benzerlikleri vurgulamak ve Arap gençlerinin Amerikan yaşam tarzını benimsemesini sağlamak" şeklindeki sözleri, "Hi"ın propaganda açısından konumunu açıkça belli etmektedir. Dergi aynı zamanda, 11 Eylül saldırılarının ardından Arap öğrenci sayısında büyük bir düşüş yaşayan Amerikan üniversitelerine de ücretsiz reklam olanağı sağlamıştır.

Massachusetts'teki Stonehill College'da gazetecilik profesörü olan "Al Jazeera" isimli kitabın yazarlarından Mısır asıllı Mohammed Nawawy "Hi" hakkındaki fikirlerini şöyle dile getirmiştir: "Arap gençleriyle ilgili sorun onların Amerikan kültürünü ya da yaşam tarzını nasıl anladıkları değil. Amerikan filmleri izleyip, Amerikan jean'i giyorlar ve ABD'ye gelmek için vize kuyruklarına giriyorlar. Problem onların Amerika'nın dış politikasını nasıl algıladığı ve bu sadece Irak ve İsrail topraklarındaki eylemlerle değiştirilebilir". Arap asıllı bilim adamlarının da dile getirdiği gibi Araplar, Amerikan kültüründen değil, Amerikalıların Ortadoğu'da sürdürdüğü dış politikadan nefret etmektedirler (U.S. "Hi" Magazine Eyes Arab "Future Leaders": Report, <http://www.islamonline.net/English/News/2003-8/09/article02.shtml>).

Mısır, Lübnan, Ürdün, Tunus, Sudan, İsrail, Kuveyt, Yemen, Bahreyn ve Birleşik Arap Emirlikleri'ne de dağıtılan dergi, Washington'da The Magazine Group tarafından yayımlanmaktadır. Söz konusu durumun ilginç bir tarafı da, The Magazine Group'un aynı zamanda National Concrete Masonry Association ve Jewish Women International Group gibi cemaatlerin de dergilerini yayımlamasıdır. Dergi her ay 50 bin adet basılıyor ama Dışişleri Bakanlığı bu sayıyı 250 bine çıkarmayı planlamaktadır ("U.S. Tries to Beautify Tarnished Image in

Muslim World", <http://www.islamonline.net/english/news/2002-2/19/article15.shtml>).

3. ABD yönetimi ve Halkla İlişkiler Firması TRG İşbirliği

1991'deki Körfez Savaşı sırasında ve sonrasında Washington'un ünlü PR firmalarıyla işbirliği yapan Amerikan yönetimi, 11 Eylül saldırılarını izleyen süreçte de kuralı bozmadı. Başlıca başarısı savaş zamanlarında dezenformasyon yaymak olan bu firmalardan "TGR-The Rendon Group" ile Pentagon, Afganistan operasyonunu anlatmak ve İslam dünyasına karşı konumunu ve imajını düzeltmek için anlaşma imzalamıştır. The Rendon Group, CIA da içinde olmak üzere geçmişte hükümetin bazı birimleriyle çalışmıştır. Saddam yönetimine karşı desteklenen Iraq National Congress (Irak Ulusal Konseyi) de Rendon'un imajını güçlendirmek için çalıştığı gruplardan biriydi.

Rendon'un 90'ların ortasındaki çabası, CIA müfettişlerinden birinin INC ve lideri Ahmet Çelebi'nin adına harcanmış 23 milyon doları ortaya çıkaran soruşturmasıyla son bulmuştur. Teröre karşı savaşta Pentagon, 79 ülkede medyayı gözlemesi, odak grupları idare etmesi, terörle mücadele için terör grupları ve ABD'nin terörle mücadele kampanyası hakkında bilgi sağlayan bir website kurması ve Amerikan ordusuna dezenformasyonu yönetme ile kendi halk iletişimini sağlama konusunda yol yordam göstermesi karşısında Rendon'a hala para ödemiştir, hala da ödemektedir.

Kenneth McClellan isimli bir Pentagon sözcüsü o dönemde Rendon ile olan işbirliklerini ve nedenlerini şöyle açıklamıştır (Knight Ridder, <http://www.prfirms.org/resources/news/pentagon101901.asp>):

"Teröre karşı savaş uyarısız başladı. Bu nedenle acil bir şekilde stratejik danışma sağlayabilecek bir firmaya ihtiyacımız vardı. Doğuya yönelen mücadelemizde dünya çapındaki pekçok farklı sınıftan oluşan gruplarla tam zamanında bütün kitle iletişim araçlarını kullanarak iletişim kurmamızda bize yardım edecek tanıdığımız birine ihtiyacımız vardı, bu Rendon'du".

İlk kontrat pazarlıksız 397 bin dolar üzerinden 120 gün, yani dört ay için yapılmıştır. Rendon, Saddam karşıtı propagandası için el altından iki radyo istasyonu kurmuştur. Biri Radio Freedom (Radio Hurriah-Radyo Özgürlük) ve diğeri İraçı Broadcasting Corporation'dı (İrak Yayıncılık Şirketi). Bununla da kalmayıp, İraklı lideri komik duruma düşüren çizgi romanlarla, karikatürlerle yazılar içeren kitaplar yayımlamaya başlamıştır.

TRG, Arap dünyasının başta gençler olmak üzere gönüllülerini kazanmaya çalışmakta ve bu çabası nedeniyle de ayta tam 100 bin dolar kazanmakta. Kıtalar ötesindeki izleyicilere, ABD'nin operasyonlarının İslam'ı değil teröristleri hedef aldığını anlatmaya çalışıp, ikna etmeye uğraşmaktadır.

3.1. John Rendon kimdir?

TGR, Amerika'nın Arjantin, Kolombiya, Haiti, Irak, Kosova, Panama ve Zimbabve'ye müdahalelerinde Amerikan ordusu için çalışan "ketum" halkla ilişkiler firmalarından biridir. Rendon'un faaliyetleri arasında INC'yi organize etmek de vardır. INC aslında İraklı diktatör Saddam Hüseyin'i ortadan kaldırmak için halkla ilişkiler firması Rendon tarafından kurulmuş kukla bir gruptur.

National Security Conference-Ulusal Güvenlik Konferansı'nda John Rendon, kendini

"bir bilgi savaşçısı ve algı yöneticisi" sözleriyle tanımlamıştır. Şirketin kurucusu John Rendon, kariyerine Demokrat Parti politikacılarının seçim kampanyası danışmanı olarak başlamıştır. Michael Dukakis'in 1974'teki valilik kampanyasının yöneticisiydi. Jimmy Carter döneminde Democratic National Committee'nin üst düzey yöneticisi olarak görev yaptı, 1980'de New York'ta demokratik kongreyi toplattı ve Carter'ın yeniden seçim kampanyasında şef programcı olarak çalıştı. 1980'lerin ortasında ise, Karayipler'deki ve ABD dışındaki müşterileri için çalışmaya başladı.

Kariyeri, General Manuel Noriega'nın politik düşmanlarıyla iş yaptığı Panama'da tahmin edilemeyecek boyutta bir sıçrama yaptı. Bu çalışma, Noriega'nın 1989'daki Amerikan işgaliyle ülke dışına atılmasına kadar sürdü. Söz konusu durum CIA ile kontrata kadar vardı. 1990'da ise Kuveyt'in sürgündeki yönetimiyle Irak'ın işgalci ordusunu defedecek bir Körfez Savaşı için savaş davulları çaldırmaya yardım edecek bir anlaşma yaptı. Ardında Londra'da Kuveyt televizyonu için program materyalleri üretecek (dezenformasyon malzemesi) bir yapım stüdyosu kurulmasını da içine alacak şekilde kapsamlı bir iletişim operasyonu başlattı. Kuveyt yönetimine de, Amerikan basını ve yönetimiyle iyi ilişkiler kurabilmeleri için avantaj sağladı.

John Rendon, Kuveyt yönetimiyle yaptığı işbirliğini kendi sözleriyle şöyle anlatmıştı: "Eğer içinizden biri Kuveyt'in bağımsızlığında rol almışsa ya da bunu televizyonlardan izlemişse, yüzlerce Kuveytlinin ellerinde küçük Amerikan bayrakları salladığını görmüştür. Hiç durup, yedi uzun acı dolu ay tutsak olmuş Kuveyt halkının nasıl da ellerine Amerikan bayrakları alabileceklerini düşündünüz mü? Ya da diğer koalisyon ülkele-

rinin? Cevabı biliyorsunuz, bu benim işle-
rimden biri!"

ABC News'in bildirdiğine göre Şubat 1998'de, Peter Jennings'in raporunun işaret ettiği gibi: "CIA ile yaptığı kontratın ilk yılında 23 milyon dolar harcadı. INC ile sıkı fıkı çalıştı. 19 Iraklı ve Kürt organizasyonundan oluşan ve temel görevleri dezenformasyon ve propaganda yaymak, Saddam rejimi muhalifi toplamak olan INC'nin ismi ile gündeme geldi.

Rendon, Ocak 1992'den itibaren Kuveyt'ten Radio Freedom ve IBC aracılığıyla Irak karşıtı propaganda yapmaya başlamıştır. 1996'ta Time'da yayımlanan bir makaleye göre 11 CIA çalışanı IBC'nin 11 saatlik günlük yayınlarını ve Erbil kentindeki faaliyetlerini desteklemiştir. Harvard'ta master yapan bir Iraklı öğrenci, bazı radyo yayınlarının Arapçaya çevrilmesinde yardım etmiştir (Rendon Group, http://www.disinfopedia.org/wiki.phtml?title=Rendon_Group): "Evde ki hiç kimse tek kelime Arapça bilmiyordu. Saddam'la alay ettiğimi düşünüyorlardı. Irak'ta kim Saddam'ın bıyıklarıyla alay etmenin komik olduğunu düşünecekti. Amerikan yönetimini fena halde azarlıyordum ve bunu biliyorlardı".

Irak'taki propaganda kampanyası 30 Ağustos 1996'da ani bir sona gelmiştir. 1996'da Irak ordusu Erbil'e girmiş ve 100 INC üyesi ile 100 IBC çalışanından 12'sini idam etmiştir.

Şubat 2002'de ise New York Times'in bildirdiğine göre Pentagon, dezenformasyon (yanlış bilgilendirme) konusunda Office of Strategic Information'a (Stratejik Enformasyon Ofisi) yardım etmesi için Rendon'u kullanmıştır.

3.2. TRG'nin Personeli

The Rendon Group'un personeli şu isimlerden oluşmaktadır (Rendon Group, http://www.disinfopedia.org/wiki.phtml?title=Rendon_Group):

1-John Rendon

2-Linda Flohr-Halen Beyaz Saray'ın National Security Council'inde üst düzey anti-terörizm uzmanı olarak çalışıyor. Uzun bir süre Rendon için çalıştı.

3-Francis Brooke-Washington'da INC'nin (Irak Ulusal Konseyi Başkanı) başkanı Ahmet Çelebi'nin şef asistanı olarak görev yaptı. 1990'lı yılların ortasında da Londra'da aylık 19 bin dolar maaşla anti-Irak kampanyasında görev almıştır. Ahmet Çelebi, 1958 darbesi sonrası Irak'ı terk eden bir ailenin üyesidir ve Amerika'da eğitim görmüş bir matematikçidir. 1989'da Ürdün'den bir otomobilin bagajında ABD'ne kaçmıştır (Urbina, 2004). Çünkü kendi bankasının batışının ardından, parayı zimmetine geçirmekten dolayı 22 yıl hapse mahkum olmuştur. Saddam yönetimine muhalif tavrıyla tanınan Çelebi, 2003'ün Ağustos ayında gerçekleştirilen ve çok sayıda insanın ölümüne, daha fazlasının da yaralanmasına sebep olan bombalama eyleminden "önceden" haberi olduğunu açıkladı. Bu açıklama sonrasında ABD basınında Çelebi'ye duyulan güvenin sarsıldığı yolunda yorumlar yayımlanmıştır (Said, 2004).

4-Paul Moran-Bağımsız çalışan bir TV kameramanıydı. Savaş sırasında bir intihar bombacısı tarafından 2003'te Irak'ta öldürüldü. Rendon için kontrat karşılığı yine freelance statüde çalışmıştır.

3.3. TRG'nin Müşterileri

The Rendon Group'un müşterileri, Ortadoğu ile ilişkilerini de ortaya koyacak şekilde söy-

ledir (Rendon Group, http://www.disinfo.org/wiki.phtml?title=Rendon_Group):

- 1-American Housing Consortium (Kuveyt merkezli)
- 2-American Business Council of Kuwait
- 3-Bulgaristan
- 4-Kolombiya Ordusu
- 5-Endonezya
- 6-KPMY/Peat Marwick
- 7-Kuveyt
- 8-Kuwait Petroleum Corporation
- 9-Kuveyt Üniversitesi
- 10-Monsanto Chemical Company-Monsanto Kimya Şirketi
- 11-Rusya
- 12-ABD
- 13-U.S. Agency for International Development (USAID)
- 14-U.S. Central Intelligence Agency (CIA)
- 15-Pentagon
- 16-Özbekistan
- 17-Vietnam Veterans of America Foundation

Sonuç

WTC'ye (Word Trade Center-Dünya Ticaret Merkezi) ve Pentagon'a 11 Eylül 2001'de düzenlenen terörist saldırıları izleyen süreçte, ABD'nin Afganistan'a operasyon düzenlemesi, ardından da Irak üzerine savaş açması, bir zamanlar demokrasinin, insan haklarının ve özgürlüklerin kalesi durumundaki ABD'nin Ortadoğu halkları arasında imaj ve güvenilirlik kaybına uğramasına neden olmuştur.

Ancak makalemizde ulaşılan sonuç, Ortadoğulu halkların Katar'dan yayın yapan El Cezire'ye duydukları güvenin, Amerikan ideolojisi ve parası ile çalışan kanallar için geçerli olmadığını göstermektedir. Genç Arap dinleyiciler Radio Sawa'nın müzik yayınlarından hoşlanmakta ancak haberleri-

ne ilgisiz kalmaktadırlar. Ortadoğulu gençler, Amerikan yaşam tarzına değil, dış politikasına kızgındırlar. ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik ABD yönetimin bu noktada ihtiyaç duyduğu tek şey, Arapların dünya çapında desteğini almak için kendi finansmanı ile kurulmamış, güvenilir, bağımsız, nesnel habercilik yapan araçlardır.

11 Eylül saldırılarından sonra batının global haber tekelini kırarak, yalnız Arapların değil tüm Ortadoğulu halkların sesini dünyaya duyuran El Cezire'nin, Amerikan yönetiminden gördüğü baskı ve yayınlarının engellenilmeye çalışılması, bölge halkının küçücük ülke Katar'dan yayın yapan bu kanala güveninin daha da artmasına neden olmuştur.

Ancak ABD yönetiminin halkla ilişkiler firması TRG ile işbirliğini sürdürmesi, politik içeriğinin çözülmesi oldukça güç olan dezenformasyonun yayılmasına neden olmaktadır. TRG'nin sahibi John Rendon'un medya ile yakın ilişkiler içinde olması ve bugüne dek yapıp ettiklerinden ancak yukarıda sıraladıklarımızın bilinebilmesi, Amerikan anaakım (mainstream) ve şirketleşmiş (corporate) medyasından, dünyaya akan iletilerin gerçekliğinin sorgulanmasını güçleştirmektedir. Dezenformasyon ve misinformation (eksik bilgilendirme) ile zehirlenen haberlerden bir ölçü de olsa korunmanın tek yolu, ancak internetten okurlarına ulaşabilme fırsatı bulan alternatif online dergiler ya da anaakım ve şirketleşmiş medya karşısı bağımsız kuruluşlardır.

Alternatif yayıncılık, içinde bulunduğumuz süreçte, adil ve tarafsız habere ulaşmak için vatandaşların tek çözüm yolu gibi gözükmektedir.

Kaynakça

- Al-Nawawy, Mohammed and Adel Iskandar (2002). *Al Jazeera*, Cambridge: Westview Press, pp. 141-166
- ATIA, Tarek (April 7, 2004). "Horsing Around", <http://weekly.ahram.org.eg/2004/678/fr2.htm>.
- SAID, Edward (January 1, 2004). "Dreams and Delusions", *Al-Ahram Weekly*, <http://weekly.ahram.org.eg/2003/652/op1.htm>.
- URBINA, Ian (January 1, 2004). "This War Brought to You by Rendon Group", http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/DK13Ak01.html.
- Al Hurra (April 7, 2004). http://www.disinfopedia.org/wiki.phtml?title=Al_Hurra.
- Al Hurra (April 7, 2004). <http://www.alhurra.com>.
- Christian Science Monitor, <http://www.csmonitor.com/2004/0209/dailyUpdate.html?s=mits>, February 9, 2004.
- Guardian, <http://www.guardian.co.uk/Iraq/Story/0,2763,1209912,00.html>, May 5, 2004.
- Guardian, February 15, 2004.
- Knight Ridder, "Pentagon Hires Public Relations Firm to Reverse Opposition in Islamic World", <http://www.prfirms.org/resources/news/pentagon101901.asp>, April 17, 2004.
- İslam Online, "U.S. Launches Arabic-Language Channel To Polish Image", <http://www.islamonline.net/English/News/2004-02/14/article05.shtml>, February 16, 2004.
- Rendon Group, http://www.disinfopedia.org/wiki.phtml?title=Rendon_Group, April 11, 2004.
- UPI, <http://www.upi.com/view.cfm?StoryID=20030203-054915-3619r>, February 3, 2004.
- U.S. "Hi" Magazine Eyes Arab "Future Leaders": Report, <http://www.islamonline.net/English/News/2003-08/09/article02.shtml>, April 7, 2004.
- "U.S. Tries to Beautify Tarnished Image in Muslim World", <http://www.islamonline.net/english/news/2002-12/19/article15.shtml>, April 8, 2004.
- Washington Post, www.washingtonpost.com/wp-dyn/articles/A3854-2004May5.html, May 5, 2004.

